

1. Уникати використання вузькоспеціальних юридичних термінів та архаїчної лексики та конструкцій. (*hereby, herewith, wherefore, hereinafter*)

2. Уникати використання дублетів і триплетів. Вони можуть представляти для перекладачів особливі труднощі. Так звані дублети (*doublets*) і триплети (*triplets*) — сполучення двох або трьох слів, що є майже абсолютними синонімами: *covenant and agree; due and payable; final and conclusive; legal and valid; null and void; over and above; power and authority; sole and exclusive; successors and assigns; terms and conditions; will and testament*.

Перекладачу необхідно не тільки безпомилково упізнати такі сполучення в тексті, але й приймати рішення: або перекласти їх різними словами, або ж одним словом. При цьому дуже часто не тільки неможливо, але й немає необхідності перекладати кожне з цих слів окремо. В більшості випадків вони легко перекладаються одним словом, наприклад: *will and testament* — заповіт, *terms and conditions* — умови.

3. Обмежити та навіть зовсім відмовитись від використання латинських виразів у юридичних документах. Практично всі латинські вирази мають адекватні синоніми в загальній англійській, які клієнти зможуть зрозуміти без допомоги спеціалізованого словника.

4. Уникати багатослівності.

5. Уникати складних прикметників, таких як *in the event of, by virtue of, by means of, for the purpose of* та ін.

6. Використовувати короткі речення з простим синтаксисом. Обмежити кожне речення однією головною думкою, при цьому речення в середньому не повинно перевищувати 25 слів. Основна мета реформи - спростити правову систему в цілому, для того, щоб зробити її доступною для нефахівців, щоб громадяни могли самостійно розібратися в юридичних документах, без допомоги спеціалістів. Перш за все це стосується документів, орієнтованих безпосередньо на звичайного споживача: наприклад,

договорів страхування, які клієнти підписують при страхуванні життя або майна; угод про конфіденційність, умови яких приймають користувачі, коли скачують програмне забезпечення з мережі Інтернет; договорів іпотечного кредитування, оренди житла тощо.

Сьогодні вивчення вимог Plain English є обов'язковим в усіх юридичних навчальних закладах Великої Британії. Юридичні фірми вимагають від юристів дотримання правил Plain English, оскільки, в протилежному випадку, на них навіть може бути накладено штраф. У багатьох штатах США існує особлива вимога до договорів страхування, які повинні складатися Plain English. В Канаді та Австралії нові закони обов'язково перевіряються на їх відповідність Plain English. У Великій Британії в 1999 р. було прийнято Закон «Про несправедливі умови споживчих договорів» (*Unfair Terms in Consumer Contracts*), згідно з яким умови споживчих договорів повинні бути складені «чіткою та зрозумілою мовою».

США довше інших англійських країн була проти нововведень, однак президент Барак Обама на зустрічі 23 квітня 2009 року з керівниками 13 найбільших банків та компаній закликав «позбавити документацію кредитних організацій професійного жаргону, а також такої термінології й юридичної лексики, що навмисно вводять в оману. Ми кажемо "ні" заплутаним умовам. Нам потрібні ясність і прозорість, зараз і назавжди», — сказав Б. Обама.

Ольга Іванів
м. Львів

Англійська мова для ад'юнктів пожежно-технічних спеціальностей

У статті описано модель курсу для ад'юнктів/аспірантів спеціальності «Пожежна безпека», укладеного на віртуальних навчальних середовищах LIAS і Moodle.

Таку послідовність секцій мають також п'ятий – тридцять перший уроки, а змінюється тільки їхнє наповнення іншим навчальним матеріалом.

Під час роботи з курсом виявилось необхідним:

1) скоротити кількість годин до 50, замість запланованих 68. Решту 18 годин ад'юнкти виконують самостійно;

2) урізноманітнити види технічної літератури, з якою працюють ад'юнкти;

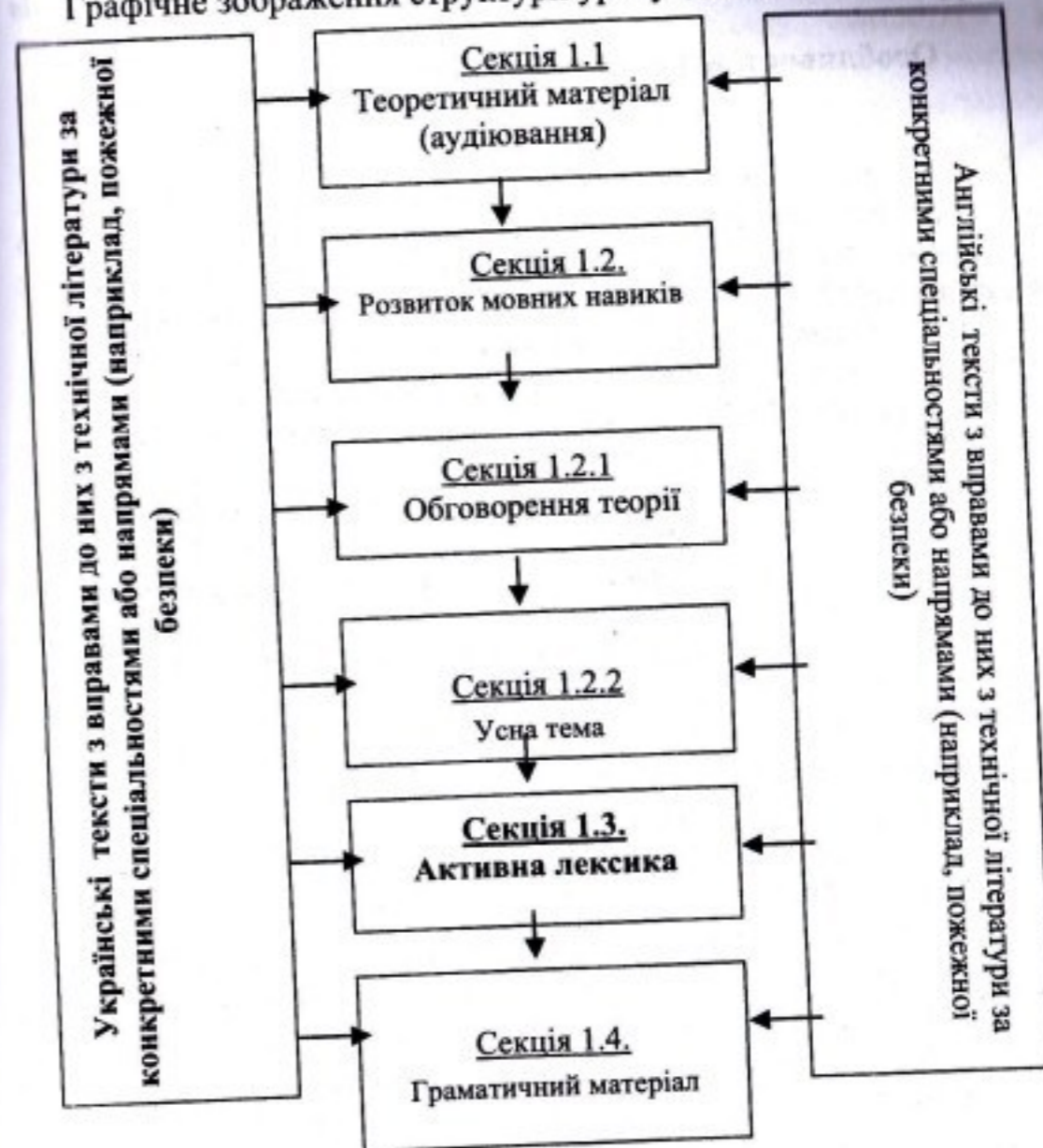
3) підготувати технічну літературу і вправи до неї з інших спеціальностей (екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування, пожежогасіння та аварійно-рятувальні роботи, практична психологія та ін.)

На матеріалі посібника укладено дистанційний курс, з яким можуть працювати ад'юнкти денного, заочного і дистанційного навчання.

Посібник розрахований на високий рівень знання англійської мови. Якщо ад'юнкти мають низький або середній рівень знання англійської мови, то вони можуть самостійно або за допомогою викладача опрацювати матеріали дистанційних курсів за перший, другий і п'ятий курси за денною, заочною і дистанційною формою навчання.

Мал. 1

Графічне зображення структури уроку дистанційного курсу

При укладанні цього курсу за основу взято «Програму практичного курсу з іноземних мов для студентів немовних спеціальностей Львівського державного університету імені Івана Франка», матеріали з Інтернету та власні розробки і т.д.

Курс складається із шести тем, що становлять два модулі, саме: 1) Наукова робота (My Research Work); пошукові системи інформації для наукової роботи (Information Search Engines); підготовка наукової статті (Writing a Research Paper); види читання (Effective Reading); 2) Особливості перекладу періодики (Periodical translation); особливості перекладу технічної літератури (Sci-tech literature translation).

Два модулі курсу складаються з уроків, які, в свою чергу, поділяються на 6 секцій. У цих дистанційних курсах кожний із шести модулів складається тільки з п'яти уроків, в яких секції розташовані в такому порядку:

Секція 1.1. *Requirements for Doctor Thesis Writing* (Теоретичний матеріал)

Секція 1. 2. Розвиток мовних навичок (Developing Speaking Skills)

Секція 1.2.1. *Discussion of Requirements for Doctor thesis writing* (Обговорення теоретичного матеріалу)

Секція 1.2.2. *Oral Topic: Modern Ukraine* (Усна тема)

Секція 1.3. Active Vocabulary (Активна лексика)

Секція 1.4. *Grammar: Types of Questions* (Граматичний матеріал)

Секція 1.5. *Reading and Writing: Obsolete Extinguishers* (Читання і письмо)

Секція 1. 6. *Home Reading* (Домашнє читання)

Курс розпочинається зі вступного комп'ютерного тестування і обговорення результатів тестування (2 години), а також із бесіди про себе, свою наукову роботу, опубліковані праці ад'юнктів та ін. (2 години).

Перша тема ДК для ад'юнктів складається з чотирьох уроків: під час першого уроку викладач знайомиться з ад'юнктами і ад'юнкти між собою, а також пропонує їм визначити за допомогою пробного комп'ютерного тестування свій рівень знання граматики іноземної мови, обговорює результати тестування зі студентами; другий урок присвячений усному спілкуванню викладача з

ад'юнктами, під час якого вони розповідають про себе, теми своїх досліджень, українських і зарубіжних науковців, які працюють у цій сфері знань, а також про свої опубліковані праці тощо.

Перша секція присвячена викладанню теоретичного матеріалу у вигляді короткої лекції (аудіювання) для кожної з шести тем. Друга секція стосується обговорення іноземною мовою питань, запропонованих під час викладення теоретичного матеріалу, а також запланованої розмовної теми (для вдосконалення мовних навичків). Решта секцій такі, як у ДК для першого, другого і п'ятого курсів. Різниця лише в обсягах завдань, які пропонуються в цих чотирьох секціях. Наприклад, поглиблення знань з граматичного матеріалу відбувається індивідуально лише для тих ад'юнктів, які з різних причин не засвоїли його добре на першому, другому і п'ятому курсах, а решту – тільки повторюють цей матеріал для підготовки до складання кандидатського екзамену. Робота з активною лексикою полягає в основному в укладанні глосаріїв до текстів для домашнього читання у більших, порівняно з попередніми роками, обсягах вивчення іноземної мови.

Друга тема складається з двох уроків, присвячених інформаційним пошуковим системам. **Третю тему** утворюють такі секції: 1. Теоретичний матеріал на тему «Наукова робота студентів». У другій секції *Developing Speaking Skills* ад'юнкти обговорюють теоретичний матеріал уроку та повторюють одну усну тему "Ukraine". У третій секції *Reading and Writing* запропоновано газетні статті і тексти за спеціальністю. У четвертій секції *Home Reading* подано автентичні тексти для домашнього читання. У п'ятій секції *Use of Vocabulary* – активний словник. У шостій секції *Use of Applied Grammar* для повторення граматичного матеріалу у курсі розміщено „Довідник з граматики англійської мови” авторів Г. Верби і Л. Верби, а для вищого рівня – довідника Р. Мерфі *English Grammar in Use*. **Четверта тема** стосується видів читання технічної літератури і складається з двох уроків. Перша – четверта теми завершуються модульним тестом № 1. П'ята – шоста теми присвячені проблемам перекладу періодики та технічної літератури, складаються, відповідно, з двох і тринадцяти уроків і завершуються модульним тестом № 2.